ତୃତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ

୧୯୪୫ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପୃଥିବୀ : କେତେକ ପ୍ରମୁଖ ଘଟଣା ପ୍ରବାହ
(World After 1945 - Some Major Events)

ପ୍ରଥମ ପାଠ

ଶୀତଳ ଯୁଦ୍ଧ – କାରଣ ଓ ଫଳାଫଳ
Cold War - Causes & Consequences

ଶୀତଳ ଯୁଦ୍ଧ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ରର ଯୁଦ୍ଧ ନୁହେଁ । ଏହା ଆଦର୍ଶଗତ ବିଭେଦ, ଅପପ୍ରଚାର ଏବଂ କୂଟନୀତିସ୍ତରୀୟ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା । ଏଥିରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ସଂଘର୍ଷ ବା ସ୍ଥାୟୀ ଶାନ୍ତି ନ ଥାଏ । ଏ ଯୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପକ୍ଷ ନିଜର ଶକ୍ତି ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରିବା ସହିତ ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷକୁ ଦୁର୍ବଳ କରିଦେବାକୁ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାରର ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଥାଆନ୍ତି । 'ଶୀତଳ ଯୁଦ୍ଧ' ଶବ୍ଦଟିକୁ ପ୍ରଥମେ ଆମେରିକୀୟ ରାଜନୀତିଜ୍ଞ ବର୍ଣ୍ଣାଡ୍ ବାରୁକ୍ (Bernard Baruch) ୧୬ ଏପ୍ରିଲ

(ବର୍ଣ୍ଣାଡ୍ ବାରୁକ୍)

୧୯୪୭ରେ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ଆମେରିକାର ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀ ଓ ସାମ୍ବାଦିକ ୱାଲଟର ଲିପମାନ୍ (Walter Lipmann) ତାଙ୍କ ପୁସ୍ତକରେ ଏ ଶବ୍ଦଟିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଏହାକୁ ଜନପ୍ରିୟ କରାଇଥିଲେ । ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ପରେ ସୋଭିଏତ୍ ରୁଷ୍ ଏବଂ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ରାଷ୍ଟ୍ରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପର୍କକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହି ଶବ୍ଦଟି ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିଲା । ସାମ୍ୟବାଦୀ ସୋଭିଏତ୍ ରୁଷ୍ ଏବଂ ଗଣତନ୍ତ୍ରବାଦୀ ତଥା ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ମଧ୍ୟରେ କ୍ରମାଗତ ଉତ୍ତେଜନା ଓ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱର ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ରାଜନୈତିକ ପରିବେଶ ଉପରେ ପ୍ରଭାବହିଁ ହେଉଛି ଶୀତଳ ଯୁଦ୍ଧ ।

କେତେକ ଐତିହାସିକ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ଯେ ଶୀତଳ ଯୁଦ୍ଧର ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ୧୯୧୭ ମସିହାରେ ଯେତେବେଳେ କି ରୁଷ୍ ଦେଶରେ କୃଷକ ଓ ଶ୍ରମିକ ଆନ୍ଦୋଳନ ଦ୍ୱାରା ଜାର୍ ଶାସନର ପତନ ଘଟି ସାମ୍ୟବାଦୀ ଶାସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଆଉ କେତେକ ଐତିହାସିକଙ୍କ ମତରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ସମୟରୁ ଶୀତଳ ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଅଧିକାଂଶ ଐତିହାସିକ ସହମତ ହୁଅନ୍ତି ଯେ ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ପରେ ଶୀତଳ ଯୁଦ୍ଧର ସୂତ୍ରପାତ ହୋଇଥିଲା ।

ଶୀତଳ ଯୁଦ୍ଧର କାରଣ :

ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ଓ ସୋଭିଏତ୍ ରୁଷ୍‌ର ସାମରିକ ଶକ୍ତି ବିପୁଳ ଭାବରେ ବୃଦ୍ଧିପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ ଯୁଦ୍ଧପରେ ଏହି ଦୁଇଟି ରାଷ୍ଟ୍ର ଦୁଇ ମହାଶକ୍ତି ରୂପେ ପରିଚିତ ହେଲେ । କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଦୁଇଗୋଟି ବିପରୀତ ଆଦର୍ଶରେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲେ । ସୋଭିଏତ୍ ରୁଷ୍ ସାମ୍ୟବାଦୀ ଆଦର୍ଶରେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିବା ସମୟରେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ପୁଞ୍ଜିବାଦରେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲା ।

ଯୁଦ୍ଧଯୋଗୁଁ ଜର୍ମାନୀ, ଇଟାଲୀ ଓ ଜାପାନ୍‌ର ସାମରିକ ଶକ୍ତି ଧ୍ୱଂସପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ଯୁଦ୍ଧଜନିତ କ୍ଷୟକ୍ଷତି ଓ ସାମ୍ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ବିଲୟ ଫଳରେ ଇଂଲଣ୍ଡ, ଫ୍ରାନ୍ସ ପ୍ରଭୃତି ଦେଶ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ସେମାନେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାଠାରୁ ସାମରିକ ସାହାଯ୍ୟ ଆଶା କରୁଥିଲେ । ସେହିପରି ପୂର୍ବ ଇଉରୋପୀୟ ଦେଶ ଯଥା ପୋଲାଣ୍ଡ, ହଙ୍ଗେରୀ, ରୁମାନିଆ, ବୁଲ୍‌ଗେରିଆ, ଆଲ୍‌ବାନିଆ, ଚେକୋସ୍ଲୋଭାକିଆ, ଯୁଗୋସ୍ଲୋଭିଆ ପ୍ରଭୃତିରେ ସାମ୍ୟବାଦୀ ସରକାର ଗଠିତହୋଇଥିଲା ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକରେ ସୋଭିଏତ୍ ରୁଷର ପ୍ରଭାବ ବହୁ ପରିମାଣରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲା । ସେମାନେ ସୋଭିଏତ୍ ରୁଷର ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରୁଥିଲେ । ୧୯୪୯ ମସିହାରେ ରୁଷ୍ ସହାୟତାରେ ଚୀନ୍ ଦେଶରେ ଗଣ ବିପ୍ଳବ ମାଧ୍ୟମରେ ମାଓ ସେ ତୁଙ୍ଗଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ସାମ୍ୟବାଦୀ ସରକାର ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା ।

> **ତୁମେ ଜାଣିଛ କି ?**
>
> *ମାଓ ସେ ତୁଙ୍ଗ ୧୮୯୩ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ୨୬ ତାରିଖ ଦିନ ଚୀନ୍ ଦେଶର ହୁନାନ୍ ପ୍ରଦେଶର ଶାଓଶାନ୍ (Shaoshan) ଠାରେ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ପିତା ଜଣେ କୃଷକ ଥିଲେ । ସେ ଆଠବର୍ଷ ବୟସରେ ତାଙ୍କ ଗ୍ରାମର ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପାଠପଢ଼ା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ।*

ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ବିଶ୍ୱ ରାଜନୀତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରଭାବ ବିସ୍ତାର ନିମନ୍ତେ ଦୁଇ ମହାଶକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବଳ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଉଭୟପକ୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସନ୍ଦେହ, ଈର୍ଷା ଓ ଶତ୍ରୁତା କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ବଢ଼ିଚାଲିଲା । ଦୁଇ ମହାଶକ୍ତି ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ଯୁଦ୍ଧଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବ ବିସ୍ତାର ନିମନ୍ତେ ସାହସ କଲେନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୂଟନୈତିକ ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । ସେମାନେ ନିଜର ଅନୁଗତ ରାଷ୍ଟ୍ରମାନଙ୍କୁ ଆର୍ଥିକ ଓ ସାମରିକ ସାହାଯ୍ୟ ଯୋଗାଇଲେ । ପରସ୍ପରପ୍ରତି ଅନାସ୍ଥା ପ୍ରକଟକରି କୁତ୍ସାରଟନା ଓ ବିରୋଧାତ୍ମକ ପ୍ରଚାରରେ ଲାଗିପଡ଼ିଲେ । ଫଳରେ ବିଶ୍ୱ ରାଜନୀତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ଅଶାନ୍ତ ତଥା ସରଗରମ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହେଲା ଏବଂ ଏହା 'ଶୀତଳ ଯୁଦ୍ଧ' ନାମରେ କଥିତ ହେଲା ।

ଶୀତଳ ଯୁଦ୍ଧର ପ୍ରସାର ଓ ଫଳାଫଳ:

ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ପରେ ପୂର୍ବ ଇଉରୋପୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ରସମୂହ ଏବଂ ଚୀନ୍ ଦେଶରେ ସୋଭିଏତ୍ ରୁଷର ପ୍ରଭାବ କ୍ରମଶଃ ବଢ଼ି ଚାଲିଲା । ଜର୍ମାନୀ ବିଭାଜନ ପରେ ପୂର୍ବ ଜର୍ମାନୀରେ ସାମ୍ୟବାଦୀ ଶାସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେଲା । ପୂର୍ବ ଇଉରୋପକୁ ସାମ୍ୟବାଦର ଲୌହ ପରଦାରେ ଆଚ୍ଛାଦିତ କରିସାରିବା ପରେ ସୋଭିଏତ୍ ରୁଷ ପଶ୍ଚିମ ଇଉରୋପ ଆଡ଼େ ଦୃଷ୍ଟିନିକ୍ଷେପ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା । ସୋଭିଏତ୍ ରୁଷର ଏ ପ୍ରକାରର ପ୍ରଭାବ ବିସ୍ତାରରେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ଓ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ରାଷ୍ଟ୍ରମାନେ ଆଶଙ୍କା ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ଏହାର ପ୍ରସାରକୁ ପ୍ରତିହତ କରିବାକୁ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ବିଭିନ୍ନ ପଦକ୍ଷେପ ନେଲା ।

ଇଟାଲୀ, ଫ୍ରାନ୍ସ, ଗ୍ରୀସ୍ ଓ ତୁର୍କୀ ଆଦି ଦେଶରେ ଯୁଦ୍ଧ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆର୍ଥିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟର ସୁଯୋଗ ନେଇ ସାମ୍ୟବାଦୀମାନେ ସେହିସବୁ ଦେଶରେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରଭାବ ଓ ଅଧିକାର ବିସ୍ତାର ନିମନ୍ତେ ଯୋଜନା କରିଥିଲେ । ବିଶେଷକରି ଗ୍ରୀସ୍ ଓ ତୁର୍କୀର ଅବସ୍ଥା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତର ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା । ଗ୍ରୀକ୍‌ମାନେ ତାଙ୍କର ସ୍ୱାଧୀନତା ହରାଇବାକୁ ବସିଥିଲେ । ଗ୍ରୀସ୍‌ର ଉତ୍ତରରେ ଥିବା ସାମ୍ୟବାଦୀ ପଡ଼ୋଶୀ ରାଷ୍ଟ୍ର ଯଥା ଯୁଗୋସ୍ଲୋଭିଆ, ବୁଲ୍‌ଗେରିଆ ଏବଂ ଆଲ୍‌ବାନିଆ ସାମ୍ୟବାଦକୁ ସମର୍ଥନ କରୁଥିବା ୧୩,୦୦୦ ଗ୍ରୀକ୍ ଗରିଲାଙ୍କୁ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯୁଦ୍ଧ ଉପକରଣ ଯୋଗାଇ ଗ୍ରୀସ୍‌ରେ ଗୃହଯୁଦ୍ଧର ସୂତ୍ରପାତ କରାଇଥିଲେ । ୧୯୪୬ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ଗ୍ରୀସ୍ ତାହାର ପଡ଼ୋଶୀ ରାଷ୍ଟ୍ରମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ସଂଯୁକ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ରସଂଘ ନିରାପତ୍ତା ପରିଷଦରେ ଅଭିଯୋଗ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲା । ନିରାପତ୍ତା ପରିଷଦ ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବାକୁ ଏକ ଅନୁଧ୍ୟାନକାରୀ ଦଳ ଗ୍ରୀସ୍‌କୁ ପଠାଇଥିଲା ।

୧୯୪୭ ମସିହା ଜାନୁୟାରୀ ମାସରେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ମଧ୍ୟ ଏକ ଅର୍ଥନୈତିକ ଅନୁଧାନକାରୀ ଦଳ ସେଠାକୁ ପଠାଇଥିଲା ।

ତୁର୍କୀର ଅବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉଦ୍‌ବେଗଜନକ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା । ୧୯୪୫ ମସିହାରେ ସୋଭିଏତ୍ ରୁଷ୍ ତୁର୍କୀ ସହିତ ତାହାର ପୁରାତନ ବନ୍ଧୁତ୍ୱ ଚୁକ୍ତି ନବୀକରଣ ନିମନ୍ତେ ମନା କରିଦେଇଥିଲା ଏବଂ ପୂର୍ବ ତୁର୍କୀର ଦୁଇଟି ବିରାଟ ପ୍ରଦେଶ ଉପରେ ନିଜର କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ଜାହିର୍ କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରିଥିଲା । ତୁର୍କୀ ସରକାରଙ୍କୁ ଫାସୀବାଦୀ ଏବଂ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଶୀଳ ବୋଲି ସୋଭିଏତ୍ ରୁଷ୍ ତରଫରୁ ଦୋଷାରୋପ କରି ପ୍ରଚାର କରାଗଲା । ତୁର୍କୀର ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କୁ ସରକାରଙ୍କ ବିରୋଧରେ ବିଦ୍ରୋହ କରିବାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରାଗଲା । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ତୁର୍କୀ ସରକାର ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ସାହାଯ୍ୟ ଲୋଡ଼ିଲେ ।

୧୯୪୭ ମସିହା ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୨ ତାରିଖ ଦିନ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଟ୍ରୁମାନ୍ (Truman) ଆମେରିକୀୟ କଂଗ୍ରେସର ମିଳିତ ଅଧିବେଶନରେ ଏକ ଅଭିଭାଷଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯାହା ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ଟ୍ରୁମାନ ନୀତି (Truman Doctrine) ଭାବରେ ପରିଚିତ ହେଲା । ଏହି ନୀତି ଅନୁଯାୟୀ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର କଂଗ୍ରେସ୍ ଜୁନ୍ ୧୯୪୮ ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ଗ୍ରୀସ୍ ଓ ତୁର୍କୀକୁ ଆର୍ଥିକ ତଥା ସାମରିକ ସାହଯ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ୪୦୦ ନିୟୁତ ଡଲାର୍ ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲା । ଏହି ସହାୟତା ଦ୍ୱାରା ୧୯୫୦ ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ଗ୍ରୀସ୍ ଓ ତୁର୍କୀର ପରିସ୍ଥିତି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବଦଳିଯାଇଥିଲା । ଗ୍ରୀସ୍‌ରୁ ଗରିଲାମାନେ ପ୍ରତିହତ ହୋଇଥିଲେ । ଦେଶରେ ଶାନ୍ତି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ସ୍ୱାଭାବିକ ଅବସ୍ଥା ଫେରି ଆସିଥିଲା । ତୁର୍କୀରେ ମଧ୍ୟ ଅନୁରୂପ ଉନ୍ନତି ଘଟିଥିଲା । ଶାନ୍ତି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପରେ ସେଠାରେ ସାଧାରଣ ନିର୍ବାଚନ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ୨୭ବର୍ଷ ଧରି ଶାସନ କରୁଥିବା ଏକମାତ୍ର ଦଳ କ୍ଷମତାଚ୍ୟୁତ ହୋଇଥିଲା ।

(ଟ୍ରୁମାନ୍)

ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ବିଧ୍ୱସ୍ତ ଇଉରୋପୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ରମାନଙ୍କର ସାମାଜିକ ତଥା ଅର୍ଥନୈତିକ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା ଏବଂ ସେହି ଦେଶଗୁଡ଼ିକରେ ସାମ୍ୟବାଦର ପ୍ରସାରକୁ ପ୍ରତିହତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର, ଆମେରିକା ୧୯୪୭ ମସିହା ଜୁନ ୫ ତାରିଖରେ ମାର୍ଶାଲ୍ ଯୋଜନା (Marshall Plan) ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିଥିଲା । ଏହା ଟ୍ରୁମାନ୍ ନୀତିର ଏକ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ଥିଲା ଏବଂ ସମଗ୍ର ଉଉରୋପର ଉନ୍ନତି ନିମନ୍ତେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଥିଲା । ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ଦିଗରେ ମାର୍ଶାଲ୍ ଯୋଜନା ବିପୁଳ ସଫଳତା ହାସଲ କରିଥିଲା । ଏହା ମାଧ୍ୟମରେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ଉଉରୋପୀୟ ଦେଶଗୁଡ଼ିକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଅର୍ଥନୈତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ତଥା ସାମ୍ୟବାଦର ପ୍ରଭାବରୁ ରକ୍ଷା କରିଥିଲା ।

> ***ତୁମ ପାଇଁ କାମ :***
>
> ***ଭାରତୀୟ କୁ ଖଣ୍ଡ ଉପରେ ଶୀତଳ ଯୁଦ୍ଧର କି ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିଥିଲା ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ ଆଲୋଚନା ଚକ୍ର ଆୟୋଜନ କର ।***

ମାର୍ଶାଲ୍ ଯୋଜନାକୁ ଇଉରୋପୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ରଗୁଡ଼ିକର ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ବ୍ୟାପାରରେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ହସ୍ତକ୍ଷେପ ବୋଲି ଅଭିହିତ କରି ସୋଭିଏତ ରୁଷ ତାହାର

ତୀବ୍ର ନିନ୍ଦା କରିଥିଲା । ଏହାକୁ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ସଂଯୁକ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ରସଂଘ ପ୍ରତି ବିଶ୍ୱାସଘାତକତା ଏବଂ ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦର ଏକ ନମୁନା ରୂପେ ସେ ଚିତ୍ରିତ କରିଥିଲା । ଏହାଦ୍ୱାରା ସୋଭିଏତ୍ ରୁଷ୍ ଏବଂ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ମଧ୍ୟରେ ତିକ୍ତତା ବୃଦ୍ଧି କରିଥିଲା । ଫଳରେ ଶୀତଳଯୁଦ୍ଧ ତୀବ୍ରରୂପ ଧାରଣ କରିଥିଲା ଓ ଜର୍ମାନୀ, କ୍ୟୁବା ଓ କୋରିଆ ଆଦି ଦେଶରେ ସଂଘର୍ଷ ଉପୁଜିଲା । ସଂଯୁକ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ରସଂଘର ନିରାପତ୍ତା ବୈଠକ ଗୁଡ଼ିକରେ ଏହା ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇଥିଲା ।

ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ

୧. **ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ୬୦ ଗୋଟି ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ଲେଖ ।**

(କ) ଶୀତଳ ଯୁଦ୍ଧର କାରଣଗୁଡ଼ିକ ଲେଖ ।

(ଖ) ଶୀତଳ ଯୁଦ୍ଧ କିପରି ପ୍ରସାର ଲାଭ କରିଥିଲା ?

(ଗ) ଟ୍ରୁମାନ୍ ନୀତି କ'ଣ ? ଏହି ନୀତି ଦ୍ୱାରା ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା କିପରି ଗ୍ରୀସ୍ ଓ ତୁର୍କୀର ସାମ୍ୟବାଦର ପ୍ରସାରକୁ ପ୍ରତିହତ କରିଥିଲା ?

(ଘ) ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା କେବେ ଓ କାହିଁକି ମାର୍ଶାଲ ଯୋଜନା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିଥିଲା ? ଏହାଦ୍ୱାରା ତାକୁ କି ସଫଳତା ମିଳିଥିଲା ?

୨. **ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ୨୦ ଗୋଟି ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ଲେଖ ।**

(କ) କେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଶୀତଳ ଯୁଦ୍ଧ ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିଲା ?

(ଖ) ଶୀତଳ ଯୁଦ୍ଧ କାହାକୁ କୁହାଯାଏ ?

(ଗ) ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱ ଯୁଦ୍ଧ ପରେ କେଉଁ ସବୁ ଦେଶରେ ସାମ୍ୟବାଦୀ ସରକାର ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା ?

(ଘ) ୧୯୪୯ ମସିହାରେ କେଉଁ ଦେଶରେ ଓ କାହା ନେତୃତ୍ୱରେ ସାମ୍ୟବାଦୀ ସରକାର ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା ?

(ଙ) ସୋଭିଏତ୍ ରୁଷର କେଉଁ ପ୍ରକାର ପ୍ରଭାବ ବିସ୍ତାରରେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ଓ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ରାଷ୍ଟ୍ରମାନେ ଆଶଙ୍କା ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ?

(ଚ) ୧୯୪୬ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ମାସରେ ଗ୍ରୀସ୍ ତାହାର ପଡ଼ୋଶୀ ରାଷ୍ଟ୍ରମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ କେଉଁଠାରେ ଓ କାହିଁକି ଅଭିଯୋଗ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲା ?

(ଛ) ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱ ଯୁଦ୍ଧ ପରେ ତୁର୍କୀର ଅବସ୍ଥା ଉଦ୍‌ବେଗଜନକ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲା କାହିଁକି ?

(ଜ) ଟ୍ରୁମାନ୍ ନୀତି କେବେ ଓ କେଉଁଠାରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା ?

(ଝ) ଗ୍ରୀସ୍ ଓ ତୁର୍କୀରେ ଟ୍ରୁମାନ୍ ନୀତିର କି ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିଥିଲା ?

(ଞ) ସୋଭିଏତ୍ ରୁଷ୍ ମାର୍ଶାଲ୍ ଯୋଜନା ସମ୍ପର୍କରେ କି ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲା ?

ଇତିହାସ

୩. **ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟରେ ଲେଖ ।**

(କ) ଶୀତଳ ଯୁଦ୍ଧ ଶବ୍ଦକୁ ପ୍ରଥମେ କିଏ ଓ କେବେ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ ?

(ଖ) ଶୀତଳ ଯୁଦ୍ଧ ଶବ୍ଦକୁ କିଏ ଓ କିପରି ଲୋକପ୍ରିୟ କରାଇଥିଲେ ?

(ଗ) ଅଧିକାଂଶ ଐତିହାସିକ ଶୀତଳ ଯୁଦ୍ଧ କେବେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ବୋଲି ସହମତ ହୁଅନ୍ତି ?

(ଘ) ଶୀତଳ ଯୁଦ୍ଧର ନେତୃତ୍ୱ ନେଇଥିବା ଦେଶ ଦୁଇଟିର ନାମ ଲେଖ ।

(ଙ) ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଶ୍ୱଯୁଦ୍ଧ ପରେ ପୂର୍ବ ଜର୍ମାନୀରେ କି ପ୍ରକାର ଶାସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେଲା ?

(ଚ) ଗ୍ରୀସ୍‌ର କେଉଁ ସବୁ ପଡ଼ୋଶୀ ରାଷ୍ଟ୍ର ସେଠାରେ ଗୃହ ଯୁଦ୍ଧର ସୂତ୍ରପାତ କରାଇଥିଲେ ?

(ଛ) କେବେ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ଏକ ଅର୍ଥନୈତିକ ଅନୁଧାନକାରୀ ଦଳକୁ ଗ୍ରୀସ୍ ପଠାଇଥିଲା ?

(ଜ) ଟ୍ରୁମାନ୍ ନୀତି ଦ୍ୱାରା ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର କଂଗ୍ରେସ ଗ୍ରୀସ୍ ଓ ତୁର୍କୀ ପାଇଁ ମଞ୍ଜୁର କରିଥିବା ଆର୍ଥିକ ସହାୟତାର ପରିମାଣ କେତେ ଥିଲା ?

(ଝ) କେଉଁ ଦେଶ ଓ କେବେ ମାର୍ଶାଲ୍ ଯୋଜନା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିଥିଲା ?

(ଞ) ଶୀତଳ ଯୁଦ୍ଧ ତୀବ୍ରରୂପ ଧାରଣ କରିବାରୁ କେଉଁସବୁ ଦେଶରେ ସଂଘର୍ଷ ଉପୁଜିଲା ?

୪. **ନିମ୍ନରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚାରିଗୋଟି ବିକଳ୍ପ ମଧ୍ୟରୁ ଠିକ୍ ଉତ୍ତରଟି ତା'ର କ୍ରମିକ ନମ୍ବର ସହିତ ବାଛି ଲେଖ ।**

କ. କେଉଁ ଦେଶରେ ୧୯୧୭ ମସିହାରେ କୃଷକ ଓ ଶ୍ରମିକ ଆନ୍ଦୋଳନ ସଂଘଟିତ ହୋଇଥିଲା ?

(i) ଫ୍ରାନ୍ସ (ii) ଇଟାଲୀ (iii) ରୁଷ୍ (iv) ଜର୍ମାନୀ

ଖ. କେଉଁ ମସିହାରେ ଚୀନ୍ ଦେଶରେ ମାଓ ସେ ତୁଙ୍ଗଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ସାମ୍ୟବାଦୀ ସରକାର ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା ?

(i) ୧୯୪୭ (ii) ୧୯୪୮ (iii) ୧୯୪୯ (iv) ୧୯୫୦

ଗ. କେଉଁ ଦେଶଟି ଗ୍ରୀସ୍‌ରେ ଗୃହଯୁଦ୍ଧର ସୂତ୍ରପାତ କରାଇବାରେ ଦାୟୀ ଥିଲା ?

(i) ତୁର୍କୀ (ii) ଜର୍ମାନୀ (iii) ଫ୍ରାନ୍ସ (iv) ବୁଲଗେରିଆ

ଘ. ଗ୍ରୀସ୍ କେବେ ସଂଯୁକ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ର ସଂଘର ନିରାପତ୍ତା ପରିଷଦରେ ତାହାର ପଡ଼ୋଶୀ ରାଷ୍ଟ୍ରମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଭିଯୋଗ କରିଥିଲା ?

(i) ୧୯୪୬ ଡିସେମ୍ବର (ii) ୧୯୪୭ ଜାନୁୟାରୀ (iii) ୧୯୪୭ ମାର୍ଚ୍ଚ (iv) ୧୯୪୭ ଜୁନ୍

ଙ. କେଉଁ ଦେଶ ମାର୍ଶାଲ୍ ଯୋଜନାର ତୀବ୍ର ନିନ୍ଦା କରିଥିଲା ?

(i) ଚୀନ୍ (ii) ସୋଭିଏତ୍ ରୁଷ୍ (iii) ବୁଲଗେରିଆ (iv) ଯୁଗୋସ୍ଲୋଭିଆ

୫. **ପାଠରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ତୁମପାଇଁ କାମ ଗୁଡ଼ିକୁ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଓ ସହାୟତାରେ ସମ୍ପାଦନ କର ।**

●●